

Školitelský posudek DP: „Zaklínadla jako součást finské lidové slovesnosti“

Diplomantka: Magdalena Hošková

Za téma své diplomové práce si MH vybrala pojednání o zvláštním žánru finské lidové slovesnosti, zaklínadlech. Diplomantka možná v rámci svého tématu narážela na určitý problém: na to, že zaklínadla sice v odborné literatuře několikrát zpracována byla, nejedná se však o oblast, která by tvořila stálý repertoár nových a nových bádání z nových a nových úhlů pohledu. Přesto však je zde k dispozici předložená ucelená diplomová práce, která jistý, a nikterak povrchní, náhled na danou problematiku poskytuje.

Globální členění práce považuji za logické a vhodné. Kapitola 2. *Zaklínadla* slouží jako jakýsi charakterizační úvod, kapitola 3. *Obecné poznatky k magickému chování* tvoří další teoretický rámec k dané problematice a kapitola 4. *Šaman a tietäjä* jí poskytuje jakési chronologické zázemí. Následující úsek, 5. *Finský pantheon a Kalevala*, si vytkl úkol pojednat zaklínadla podle odkazů na jednotlivé bytosti finského pantheonu spolu s určitými informacemi o mytologickém zázemí, nutnými pro pochopení daného jevu. Úseky 6. *Typy zaklínadel podle Laitinena* (pozn.: autorkou podkapitoly v Laitinenově studii, z níž MH čerpá, je Satu Apo) a 7. *Typy zaklínadel podle Abercrombyho* pak diplomantka nazývá vlastním jádrem práce: inspirována dvěma kategorizacemi popisuje zaklínadla již podle aspektů spíše formálního charakteru. Zajímavým volným přídavkem k práci, který s jejím tématem ale souvisí, je kapitola 8. *Magické myšlení a chování a dnes*. Diplomovou práci doplňuje ne úplně nejkratší shrnutí ve finském jazyce.

Je třeba zmínit diplomantčino zaujetí pro věc a zájem o ni, stejně tak jako jasný, srozumitelný a bezchybný jazyk, kterým své pojednání formuluje; překlepů, nejasností, protimluvů a dalších jazykových či formulačních nedostatků je minimum (z toho minima: někde jsem postrádal odkaz typu „*jak již bylo zmíněno*“; v. text práce). To vše přispívá k tomu, aby se stejně zaujatým jako MH stal i čtenář práce. Na tom nic nemění ani ten fakt, že „rozmach“ MH je tak široký, že na některých místech (srov. s. 34) je souvislost s hlavním tématem méně patrná.

Z hlediska odborné terminologie je nutné poukázat na nepřesnou formulaci „... *uralské ugrofinské národy (Marijci, Něnci)* ...“ (s. 40), slovo „*thesis*“ v diplomantčině anglickojazyčném shrnutí by označovalo disertační, nikoliv diplomovou práci.

První ze dvou hlavních námitek směřuje k práci s prameny. To, že některé citace považují za příliš dlouhé, může být jen otázka osobního vkusu, nicméně u křížových odkazů lze každopádně vytknout odkazování na neexistující kapitoly 3.5 (s. 50), 4.9, 5.2 (s. 73). V části týkající se kategorizace Abercrombyho je řešení ponechat citace ve (staré?) angličtině a krátce je česky převyprávět přijatelné, nicméně v práci o finské lidové slovesnosti, tedy finskojazyčné, by nemělo chybět vysvětlení, proč k tomuto řešení diplomantka přistoupila, nejen to, že přistoupila (s. 11): Abercromby jako jeden z hlavních diplomantčinych zdrojů zjevně při svých cestách zaklínadla zaznamenával pouze ve své mateřštině. V seznamu literatury neměly chybět i internetové odkazy uváděné pod čarou; možná přímo odkaz na Holečkovy vysvětlivky k jeho překladu Kalevaly, v práci zmiňované; i diplomová práce Azity Haidarové, se kterou MH jistě při psaní své práce seznámila. Vážnější námitkou je fakt, že v některých částech práce – a nejsou to jen odstavce, ale i celé kapitoly - odkazy na literaturu zcela chybí.

Dále se zamýšlím nad zpracováním dvou kategorizací, Abercrombyho a Laitinenovy (Apo). V rámci obou z nich, kdy obě obsahují čtyři položky, jsou dvě z nich totožné, proto je poněkud zbytečné jejich zvláštní pojednání v kapitolách 6.3 a 6.4 a ještě jednou 7.3 a 7.4. V tomto bych očekával více tvůrčí přístup či alespoň komentář – takto se dané kapitoly, které MH definuje jako „jádro práce“, rovnají spíše jen kompilaci obou kategorizací.

Při vzetí v úvahu všech kladů a záporů navrhuji ohodnotit práci známkou velmi dobře.

18. června 2012

Mgr. Jan Dlask, Ph.D.